

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FN-förbundet
UNA SWEDEN

PHOTO SHAREEF SARHAN

Skolmaterial

FN-DAGEN 2025

Fira FN 80 år och lär dig om FN:s roll för en bättre värld

FN-fyller 80 år

Välkommen till 2025 års upplaga av Svenska FN-förbundets skolmaterial för grundskolor och gymnasieskolor. Här finns lektionstips och aktiviteter att använda i undervisningen och vid firande av FN-dagen. Låt era elever lära mer om FN:s viktiga roll i en orolig tid.

Materialets första del presenterar kortare övningar och lektionstips. Övningarna delas in i två nivåer i syfte att passa olika åldrar. Nivå 1 för låg- och mellanstadium och nivå 2 för högstadium och gymnasieklasser. I den andra delen av materialet hittar ni aktivitetstips till FN-dagen och temadagar.

När FN markerar sitt 80-årsjubileum finns det mycket att fira. Men vi står också inför en värld som utmanas av djupa geopolitiska splittringar, utbredda konflikter och ökade ojämlikheter. I en tid då globala hot i allt högre grad är gränsöverskridande – som väpnade konflikter, klimatförändringar, pandemier och extremism – är internationellt samarbete inte längre ett val, det är en nödvändighet för vår gemensamma säkerhet och en hållbar framtid. Skolans styrdokument pekar på vikten att öka elevernas kunskap och engagemang för dagens globala utmaningar och det multilaterala samarbetet.

KOPPLING TILL SKOLANS STYRDOKUMENT, EXEMPEL

LGR-22 åk 1 – 3 Centralt innehåll

Mänskliga rättigheter inklusive alla människors lika värde och barnets rättigheter i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

LGR-22 åk 4 – 6 Centralt innehåll

Några grundläggande orsaker till och konsekvenser av fattigdom och ohälsa, till exempel bristande tillgång till utbildning, hälsovård och vatten. Arbete för att förbättra människors levnadsvillkor, till exempel genom Förenta Nationerna (FN).

LGR-22 åk 7 – 9 Centralt innehåll

Vad klimat är och faktorer som påverkar klimatet. Människans påverkan på klimatet och konsekvenser av klimatförändringar för människa, samhälle och natur i olika delar av världen.

LGY25 – Skolans värdegrund och uppgifter

Skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter.

LGY25 – Övergripande mål

Det är skolans ansvar att varje elev

- har kunskaper om internationell samverkan och globala samband och kan bedöma skeenden ur svenskt, nordiskt, europeiskt och globalt perspektiv, och
- kan observera och analysera människans samspel med sin omvärld utifrån perspektivet hållbar utveckling.

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

OM FN

Förenta Nationerna (FN) är en mellanstatlig organisation som består av självständiga stater som frivilligt gått samman för fred och ekonomiska och sociala framsteg. FN bildades den 24 oktober 1945. Efter två världskrig och ett misslyckat Nationernas Förbund var det viktigt att skapa en fungerande organisation för att förhindra nya krig. Utifrån gemensamt beslutade regler erbjuder FN samarbete mellan alla världens länder. Samarbetet bygger på frivillighet och FN:s resultat hänger därför på ländernas egen vilja att bidra. Idag arbetar FN utifrån fyra huvudmål; att upprätthålla internationell fred och säkerhet, utveckla vänskapliga relationer mellan världens nationer med respekt för staternas suveränitet och gemensamma rättigheter, lösa internationella problem genom samarbete, samt att främja de mänskliga rättigheterna utan förbehåll eller segregering.

FN är tänkt att fungera som en mötesplats för världens alla länder som tillsammans verkar för att lösa gemensamma problem utifrån FN:s tre pelare: fred, säkerhet och nedrustning, hållbar utveckling samt mänskliga rättigheter och demokrati. Från början hade FN 51 medlemsländer, idag består FN av 193 medlemsländer.

OM FN-DAGEN

I år fyller FN 80 år. Den 24 oktober 1945 trädde FN-stadgan i kraft och FN bildades. FN-stadgan är det dokument som vägleder FN:s arbete. FN-dagen har firats sedan 1948. 1971 rekommenderade FN:s generalförsamling att dagen skulle uppmärksammas av medlemsstaterna som en nationell högtidsdag.

Tips!

TIPS PÅ SKOLENGAGEMANG

Hitta fler sätt att engagera din skola i FN-frågor på www.fn.se/skola

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

NIVÅ 1 – FN 80 år och de globala målen

ÖVNING 1 - ETT BREV FRÅN FN-FILUREN

Låt eleverna lära känna FN-filuren och skapa spanarkikare. Spanarkikarna kan användas för att spana på omgivningen och för att göra observationer.

Tid 60 - 90 minuter

FÖRBEREDELSE

Ladda ner lektionsmaterialet.

Förbered lektionen enligt instruktionerna. Visa FN-filuren på storbildsskärm. Du som lärare kan skapa egna spanarkikare som du kan visa upp för eleverna.

INSTRUKTIONER

Läs FN-filurens brev för eleverna och fundera tillsammans på det som filuren har berättat. Samtala om:

- Vem är egentligen FN-filuren?
- Har eleverna hört talas om FN tidigare?
- Vad är de globala målen?

Se en [film från UNDP om de globala målen](#) (06:30 min)

Tillverka din egen spanarkikare

Dags att göra som FN-filuren och skapa "spanarkikare", som kan användas för att spana på hur det går med de globala målen i världen.

Gör så här:

1. Ta fram material
2. Visa upp spanarkikaren som du har gjort
3. Beskriv hur eleverna ska gå tillväga för att skapa en spanarkikare
4. Tillverka kikare
5. Spana!

Foto: Elena Chevalier

VÄRLDSKOLL
i skolan

Vill dina elever lära känna FN-filuren och ta del av spännande FN-rollspel?

Bli en skola med världskoll på fn.se/varldskoll. Som Världskollsskola har ni möjlighet att ta del av material om FN, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Skolmaterialet är utvecklad av lärare för

lärare och utgår från läroplanen. FN-förbundets nya grundskolesatsning utvecklas med stöd av Allmänna Arvsfonden.

ÖVNING 2 - SKRIV BREV TILL FN-FILUREN

*FN-filuren gillar att skriva brev och att läsa brev.
Skriv ett brev till FN-filuren!*

Tid 45 - 90 minuter

FÖRBEREDELSE

FN-filuren skriver om sina äventyr på FN-förbundets sociala medier. Välj ett inlägg på vårt Instagram-konto [@fnforbundet](#), eller Facebook, som filuren har skrivit. [Ladda ner brevmallen här!](#)

INSTRUKTIONER

Samtala i helgrupp om FN-filurens äventyr.

- Vem träffar FN-filuren och vilket land åkte FN-filuren till?
- Berättar FN-filuren om något spännande?
- Vad vill klassen skriva till FN-filuren?

Skriv ett gemensamt brev till FN-filuren med hjälp av brevmallen.

Läs igenom och skicka brevet till FN-filuren via e-post till info@fn.se

ÖVNING 3 - SJUNG FÖR 17!

Sjung Bröderna Norbergs låt "Sjung för sjutton" om de globala målen. Låten är framtagen av Norrköpings kommun i samarbete med Sida.

Tid 30 - 60 minuter

FÖRBEREDELSE

[Klicka här](#) för att komma direkt till musikvideon. [Ladda hem sångtexten här](#) och läs igenom texten innan.

INSTRUKTIONER

Kolla musikvideon tillsammans med klassen och samtala om vad låten handlar om. Dela ut sångtexten till eleverna och träna på att sjunga låten tillsammans.

.....

GÖR ETT UPPTÄDANDE PÅ SKOLAN

Glöm inte att tagga oss, @fnforbundet, på Instagram.

.....

Tips!

ÖVNING 4 - QUIZ OM FN, BARNKONVENTIONEN OCH DE GLOBALA MÅLEN

Testa era kunskaper om FN, barnkonventionen och de globala målen.

Tid 30 minuter

FÖRBEREDELSE

Skriv ut quizfrågorna och sätt upp dem i skolan på FN-dagen. Om du vill göra quizet i klassrummet går det att visa frågorna på storbildsskärm.

[Här hittar du quizet!](#)

INSTRUKTIONER

Dela ut papper där eleverna kan skriva sina svar. Läs upp quizfrågorna i klassrummet eller be eleverna att gå tipsrundan. Gå därefter igenom svaren tillsammans.

NIVÅ 2 – FN 80 år och de globala målen

ÖVNING 1 - GÖR EN KORTFILM OM DE GLOBALA MÅLEN

Film är ett fantastiskt verktyg för att skapa diskussion och belysa samhällsfrågor. Gör en kortfilm som belyser vikten av de mänskliga rättigheterna. Filmen kan ni sedan visa upp på skolan och/eller lägga ut på sociala medier.

Tid 2 - 4 timmar

FÖRBEREDELSE

[Skriv ut bildmanuset](#) och dela ut det till eleverna. Eleverna får sedan skapa sitt manus till kortfilmen. Eleverna kan exempelvis spela in kortfilmerna med hjälp av iPads på skolan.

INSTRUKTIONER

Gå igenom [de globala målen](#) i helklass. Diskutera målen och prata om hur eleverna upplever dem i sin vardag. Dela in eleverna i par eller i mindre grupper och tilldela varje grupp ett globalt mål. Låt eleverna skapa kortfilmer om det globala målet och ha en filmvisning i slutet av FN-dagen.

ÖVNING 2 - FN 80 ÅR - TIDSLINJE MED MILSTOLPAR FÖR FN

Vad har FN åstadkommit under sina 80 år? Denna övning lyfter under lekfulla former tio olika exempel på viktiga milstolpar i FN:s arbete.

Tid 20 - 30 minuter

FÖRBEREDELSE

[Ladda hem tidslinjeövningen här](#) och klipp ut lapparna med händelser. Bekanta dig med ledtrådarna som endast du som spelledare har tillgång till i början av övningen. Ledtrådarna kan du sedan dela ut till respektive grupp under övningens gång för att ge hjälp och få tempo i övningen när det behövs i grupperna.

INSTRUKTIONER

Dela in eleverna i grupper om 10 personer. Varje elev får en lapp med en av de tio händelserna, till exempel "Dag Hammarskjöld blev generalsekreterare". På lapparna står det inte vilket år händelsen inträffade. Varje grupps tio elever ska nu bilda en tidslinje från 1945 till idag, där varje elev representerar en viktig händelse i FN:s historia. Den grupp som har flest antal rätt i sin tidslinje vinner.

Foto: UN Photo John Isaac

ÖVNING 3 - 10 FAKTA OM HUR FN GÖR SKILLNAD

Börja gärna med att gemensamt [titta på FN:s egen film](#) (8:41 min) om vad organisationen åstadkommit sedan FN bildades 1945. Vad händer just nu i FN och gör FN skillnad? I denna övning får eleverna utgå från 10 fakta om FN och följa upp dagsaktuell rapportering inom respektive område via UN News.

Tid 1 - 2 timmar

INSTRUKTIONER

Arbeta i par eller mindre grupper. Varje grupp får en lapp med ett av de tio fakta som presenteras nedan. Uppgiften är att under en timme ta reda på följande:

1. Vad handlar ert exempel om? [Gå in på FN:s hemsida](#) och leta upp ett exempel på hur FN arbetar med ert område.
2. Hur kan detta även bidra till att de globala målen uppnås? Vilka av de globala målen påverkas på vilka sätt?
3. Välj ut en nyhetsrapportering från [UN News](#) som hör ihop med ert område.

TEN WAYS THE UN MAKES A DIFFERENCE

THE UNITED NATIONS

1. Assists and protects 131 million people fleeing war, famine and persecution.
2. Provides food and assistance to more than 150 million people in over 120 countries and territories.
3. Supplies vaccines to 45% of the world's children, helps save 3 million lives a year.
4. Works with 196 nations to keep the global temperature rise well below 2°C /3.6°F.
5. Keeps peace with 71,000 peacekeepers in 11 operations around the world.
6. Tackles the global water crisis affecting over 4 billion people worldwide.
7. Protects and promotes human rights globally and through 80 treaties/declarations.
8. Coordinates US\$ 46 billion appeal for the humanitarian needs of 180 million people.
9. Uses diplomacy to prevent conflict: assists some 50 countries a year with their elections.
10. Supports over 11 million women a year with sexual and reproductive health services.

Källa: www.un.org

Foto: Svenska FN-förbundet

Stärk era elevers engagemang för en bättre värld – bli FN-skola!

Vill ni stärka era elevers engagemang, hopp och framtidstro? Nu välkomnar Svenska FN-förbundet fler gymnasieskolor att bli certifierad FN-skola.

”Att engagera i viktiga globala frågor och att alla elever på något sätt får ta del av det. I grunden är detta en demokratifråga.”

- Lärare på en FN-skola

Sedan starten 2007 har tusentals gymnasieelever på certifierade FN-skolor i hela Sverige fått ökad kunskap och engagerat sig för en bättre värld genom elevföreningar, FN-rollspel, aktionsmaterial, ungdomskonferenser och fortbildning i globala frågor.

Vill ni veta mer om hur er gymnasieskola kan bli FN-skola?

[Läs mer här.](#)

Tillsammans kan vi göra skillnad!

ÖVNING 4 - QUIZ OM FN

Testa elevernas kunskaper om FN:s historia, de globala målen och FN:s konventioner.

Tid 30 minuter

FÖRBEREDELSE

Skriv ut quizfrågorna och sätt upp dem i skolan på FN-dagen. Om du vill göra quizet i klassrummet går det att visa frågorna på storbildsskärm. [Här hittar du quizet!](#)

INSTRUKTIONER

Dela ut papper där eleverna kan skriva sina svar. Läs upp quizfrågorna i klassrummet eller be eleverna att gå tipsrundan. Gå därefter igenom svaren tillsammans.

FIRA FN-DAGEN

Här tipsar vi om aktiviteter till FN-dagen på skolan. Aktiviteterna passar även temadagar eller internationella dagar som barnkonventionsdagen den 20 november, internationella dagen för mänskliga rättigheter den 10 december eller världsmiljödagen den 5 juni.

AKTIVITET 1 – MÅLA DIN EGEN FN-FILUR

Eleverna kan måla en egen FN-filur.

Tid 20 - 45 minuter

Förberedelser

[Skriv ut FN-filuren](#) och kopiera till eleverna. Förbered material så att eleverna kan färglägga och dekorera sina filurer.

Instruktioner

Dela ut FN-filurerna till eleverna och låt eleverna släppa loss fantasin. Låt eleverna berätta för varandra om sina filurer.

AKTIVITET 2 – SPELA FN-FILURENS SPEL PÅ ESCAPLY

Spela ett spel med FN-filuren.

Tid 30 minuter

Förberedelser

Gå in på [Escaplys hemsida](#) och skapa ett gratiskonto. Därefter söker du på på FN-förbundets sida på Escaplys hemsida.

Instruktioner

Spela FN-filurens spel tillsammans med klassen och börja med att klicka på FN-filuren för att få ledtrådarna först.

Diskutera i helgrupp:

- Vilka platser FN-filuren och eleverna besökte.
- Vilka uppdrag har ni genomfört?
- Vad kan vi göra på skolan för att få en bättre miljö?

AKTIVITET 3 - SKAPA DITT DRÖMLAND

Mitt drömland om 80 år

Sedan FN bildades för åttio år sedan har mycket i världen blivit bättre! Till exempel får nästan alla barn i världen gå i skolan och färre barn dör av sjukdomar tack vare ny medicin och vaccin. Dessutom, tack vare ny teknik och uppfinningar, kan vi nu till exempel resa till rymden, men också ta vara på solens energi och skapa el med hjälp av solceller. Syftet med uppgiften är att reflektera över hur världen blivit bättre sedan FN bildades samt att fundera på hur den kan bli ännu bättre om åttio år. Hur ser ditt drömland om 80 år ut?

Tid 45 - 90 minuter

Foto: WFP Photo Irshad Khan

Instruktioner

Låt eleverna först reflektera över några positiva saker som hänt i världen sedan FN bildades. Utgå gärna från bilder, [se till exempel bildunderlaget](#), som inspiration till övningen. Låt dem sedan skapa ett drömland i en framtid om 80 år. På vilka olika sätt har världen blivit bättre då? Vilka nya uppfinningar finns? Aktiviteten kan exempelvis genomföras genom att eleverna får rita sitt drömland på ett papper, enskilt eller i grupp.

Använd exempelvis följande frågor:

- Vad heter ditt nya land? Hur ser ditt lands flagga ut?
- Vad kan du göra i ditt nya land som du inte kan göra idag?
- Hur ser en vanlig dag ut i ditt nya land?
- Vilken bild skulle kunna illustrera ditt land?

Diskutera i helgrupp:

Prata om och jämför de olika drömländerna. Likheter och skillnader med dagens Sverige? Vad tror eleverna att Sverige eller något annat land behöver förändra för att skapa ett sådant drömland?

Tips!

ARRANGERA EN VERNISSAGE MED ELEVERNAS DRÖMLÄNDER OCH FLAGGOR PÅ FN-DAGEN!

Här kan du hitta inspiration till övningen

Världens flaggor

[Världens nationalflaggor, alla länders flaggor](#)

Blir världen bättre?

[Bok från UNDP om de globala målen och utveckling](#)

Interaktiv sida om de globala målen:

[Blir världen bättre?](#)

AKTIVITET 4 – AFFISCHER GLOBALA MÅLEN

Låt eleverna fördjupa sig i de globala målen på ett kreativt sätt.

Tid 45 - 90 minuter

Förberedelser

Förbered material som eleverna kan använda.

Instruktioner

Dela in klassen i mindre grupper. Låt varje grupp välja ett av de 17 globala målen som de skapar en affisch om. Låt varje grupp presentera sin affisch och berätta om varför deras mål är viktigt och hur det kan påverka de övriga globala målen.

AKTIVITET 5 – VIK EN TRANA FÖR FRED

Papperstranan är en internationell symbol för fred och mot kärnvapen. Vik många papperstranor tillsammans och gör en installation på skolan.

Tid 45-60 minuter

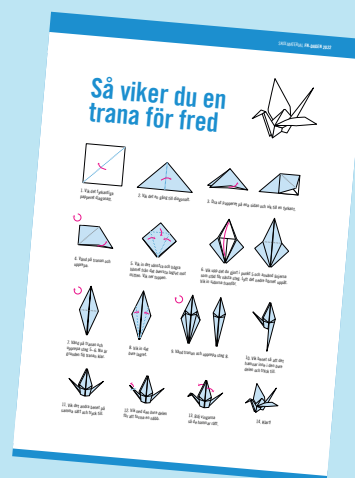
Förberedelser

Ta fram material som eleverna kan använda för att vika en trana.

Instruktioner

Läs texten nedan och [följ instruktionerna hur man viker en trana](#).

En av alla som utsattes för radioaktiv strålning vid bombningen av Hiroshima 6 augusti 1945 var Sadako Saki som senare vid 11 års ålder insjuknade i leukemi. Inspirerad av den japanska legenden, som utlovar att den som viker 1000 papperstranor ska få sin önskan uppfylld, började hon vika tranor i hopp om att bli frisk. Efter hennes död har papperstranan blivit en symbol för fred och mot kärnvapen.

AKTIVITET 6 – FLYG EN DRAKE FÖR EN BÄTTRE VÄRLD

Formulera era framtidsdrömmar. Bygg drakar som illustrerar drömmarna och arrangera en gemensam drakflygardag!

Tid 2 - 4 timmar

Förberedelser

Titta på ett kort klipp från TV4 (2:10 min) om [drakflygning i Gaza](#) (2024).

[Instruktioner för att bygga en drake](#). Bestäm om ni även vill arrangera en större gemensam drakflygardag på skolan, alternativt enbart i en klass.

Instruktioner

Ge eleverna i uppgift att:

1. Skriva en kort text som beskriver din framtidsdröm om en bättre värld.
2. Bestämma vilken form din drake ska ha och skapa drakens segel som en illustration av din framtidsdröm. Bygg färdigt draken.
3. Presentera er framtidsdröm i en gemensam utställning på skolan.
4. Arrangera en drakflygardag och låt era drömmar flyga.

UN Photo Shareed Sarhan

AKTIVITET 7 – LINJEN

Med en enkel och snabb övning introduceras olika metoder för konflikthantering som kan jämföras med hur länder hanterar sina relationer.

Tid 20 minuter

Instruktioner

Dela upp eleverna i två grupper. Be varje grupp att ställa sig på ett led mitt emot varandra med cirka en meters avstånd - som om de stod på var sin sida om en fiktiv gräns. Uppmana eleverna att hälsa på den som står mittemot på andra sidan gränsen. De får gärna hålla kvar i varandras händer. Instruera varje sida att deras mål är att på en minut få personen framför sig över till sin sida av gränsen. Säg gärna "Varsågoda att börja!" Iaktta vad som händer. Många kommer att försöka dra över varandra med våld.

Summera tillsammans

Vad hände? Hur många tog till våld? Hur kändes det? Är våld den enda lösningen? Vad är mest effektivt? Varför gör man som man gör? Kan man dra lärdom av övningen när det handlar om konflikter i större perspektiv? Hur ska vi hantera konflikter på bästa sätt? Vad är skillnaden mellan att tävla och att samarbeta?

Låt eleverna diskutera. Vilka internationella paralleller finns? Peka på innehållet i FN-stadgans kapitel 6 och 7 och jämför era erfarenheter från övningen med FN:s säkerhetsråds möjligheter att lösa internationella konflikter. [Här hittar du länken till FN-stadgan.](#)

AKTIVITET 8 – MÅLKOMPASSEN OCH DRÖMPROJEKT

Med stöd i den senaste globala statistiken har UNDP tagit fram Målkompassen, ett nytt, interaktivt och engagerande spel som ger elever en nyanserad bild av utvecklingen i världen. Genom frågor, utmaningar och fakta utforskar eleverna både framgångar och hinder i arbetet med de globala målen – och får konkreta tips på hur de själva kan bidra till en mer hållbar framtid. Har ni tid så låt även eleverna gå vidare med att skapa sina egna drömprojekt för en bättre värld.

Tid 2 - 4 timmar

Förberedelser

Provspela Målkompassen på egen hand och bekanta dig med filmen Stocktaking.

Instruktioner

[Titta på filmen \(3 min\) Stocktaking](#)

Spela därefter enskilt [UNDP:s spel om de globala målen](#).

Fördjupning: Drömprojekt

Låt eleverna reflektera över hur världen skulle kunna uppnå fler av de globala målen redan år 2030 genom ett nytt projekt. Dela upp eleverna i grupper om 3-4 personer. Varje grupp väljer ett eller flera globala mål som deras projekt ska främja. Uppmuntra eleverna att vara kreativa och att inte begränsa sina idéer utifrån vad de vet eller tror är möjligt idag. Deras projekt kan t ex fokusera på en helt ny uppfinning som de menar att världen behöver. Här har de chansen att skapa sitt drömprojekt för en bättre värld. Projekten presenteras på skolan.

FAKTA OM NÅGRA FN-ORGAN SOM ARBETAR FÖR BARNETS RÄTTIGHETER

FN:s rapportering om kriget i Gaza

[Läs här!](#)

FN:s rapportering om konflikten i Sudan

[Läs här!](#)

FN:s rapportering om kriget i Ukraina

[Läs här!](#)

UNHCR – FN:s FLYKTINGORGAN

UNHCR är en global organisation med syfte att rädda liv, skydda flyktingars rättigheter och skapa en bättre framtid för människor på flykt och statslösa personer. Organisationen arbetar för att säkerställa att alla har rätt att söka asyl och hitta en fristad när de befinner sig på flykt från våld, förföljelse, krig eller katastrof.

[Läs om UNHCR:s arbete i Ukraina](#)

UNDP – FN:s UTVECKLINGSPROGRAM

FN:s utvecklingsprogram (UNDP) är FN:s ledande organ för global utveckling och en drivande kraft i arbetet för att bekämpa fattigdom, främja demokrati och skydda jordens resurser. UNDP finns på plats i över 170 länder och territorier där de stöttar samhällen i deras utvecklingsarbete - från att förebygga kriser och konflikter, till att stärka demokratiska institutioner och bygga partnerskap för en hållbar utveckling där ingen lämnas utanför.

[Läs mer om UNDP:s arbete här.](#)

UNICEF – FN:S BARNFOND

1946 bildade FN UNICEF, en särskild barnfond för att se till att alla barn är skyddade, får göra sin röst hörd, kan besöka en läkare vid behov och mycket mer. UNICEF, United Nations Children's Fund, arbetar tillsammans med och på uppdrag av regeringar i 190 länder. UNICEF bidrog till att barnkonventionen blev lag i Sverige 2020.

Hur ser det ut med barns rättigheter i Sverige?

[Läs mer om det här!](#)